

stræffeligt, at danske Interesser berøres ved en for Island tagen Bestemmelse; thi skal det være ulov med Islands Selvstændighed, og skal det være muligt for Island ved at forøge sine Indtægter at sætte sig istand til selv at sørge for sine Fornødenheder, saa maa dets Selvforsyelse, s. Gr. med Hensyn til dets Skattevæsen, ikke kunne lide nogen Indskrænkning ved, hvad der fra et dansk Synspunkt kunde ansees for ønskeligt. Der er derfor kun Tale om de Tilfælde, hvor et islandsk Anliggende tillige vedkommer danske Retforhold, og her udkræves der da samstemmende Beslutninger baade af Rigsdagen og Althinget, forinden derom kan udgives nogen Lov. Hvor Afgjørelsen ikke henhører under Lovgivningsmagten, bør begge Hensyn stiftes den fornødne Indflydelse derved, at Kongen derom kun kan tage Beslutning i Statsraadet. En saadan Afgjørelsesmaade vil rimeligviis blive fulgt med Hensyn til alle islandske Sager af større Vigtighed, men constitutionelt nødvendig er den kun, hvor Sagen er af den her omhandlede, blandede Betskaffenhed. Da det maa ansees for uforment at tage særlige Bestemmelser for den Mulighed, at Althinget skulde fatte Beslutninger om Rigets almindelige Anliggender eller om udelukkende danske Sager, og da den danske Lovgivningsmagt ved at fatte Beslutning i en dansk Sag, som tillige angaaer et særligt islandsk Anliggende, vil vide at varetage det i saa Henseende Fornødne, er det tilstræffeligt her at give Forskrifter for det Tilfælde, at en væsentlig islandsk Sag tillige behøver Rigsdagens Samtykke. Det Forslag, som derom vil blive fremsat — hvor efter Althinget i dette Forhold stilles som ligeberettiget med Rigsdagen, og hvorved den foreløbige Afgjørelse henlægges mellem Althingets Beslutning og Kongens Stadsfæstelse og saaledes nedlægges i dennes Haand — vil sikkert i høj Grad tilfredsstille den islandsk Selvstændighedsfølelse, og kan fra dansk Side formeentlig ikke frembyde Betænkelighed, da en Beslutning af den islandsk Lovgivningsmagt, hvorved Danmarks Ret kræntes, selvfølgelig for dette er en Nullitet, og Rigsdagen har det i sin Magt at gjøre Ansvar gjældende mod den Minister, som har tilraadet (med-

underskrevet) en Beslutning, hvorved dette skee. Alt enhver Tvist om den gjenfaldige Competence kun kan afgjøres ved en af Rigsdagen vedtagen og af Kongen stadfæstet Lov, er vel en Selvfølge, men bør dog formeentlig udtrykkelig udtales, for at forebygge saadanne Misforstaaelser, som at Spørgsmaalet kunde præjudiceres ved nogen „allerhøieste Resolution“, eller at den endelige og retsgyldige Afgjørelse paa anden Maade, end ved en Grundlovsbestemmelse, kunde overdrages til „Kongen i Statsraadet“.

Spørges der da, hvorledes denne Forsatningslov for Islands særlige Anliggender skal blive til, da kan der anføres stærke Grunde for, at en saa indgribende Indskrænkning i Grundlovens Virksomhed — som ifølge af det ved Valgloven af 1849 tagne Forbehold kan skee ved Lov, — ogsaa kun kunde skee ved en paa den sædvanlige Maade i alle Enkeltheder gennemført Lovsbehandling, og man har dengang sikkert heller ikke tænkt sig Andet, end at den Lov, hvorover en islandsk Forsamling ifkun skulde „høres“, vilde blive forelagt Rigsdagen til formelig Vedtagelse. Smidtertid er Retspørgsmaalet ikke saa klart, at Rigsdagen jo maa kunne forvare at afstaae fra en saadan Forbring, og altsaa overlade det til Kongen under raadgivende Medvirkning af Althinget at udfæste samme. Andet end en raadgivende Medvirkning er der paa retsgyldig Maade aldrig lovet Island, og efter de hidtilværende Erfaringer maa det ansees for nødvendigt at fastholde dette Retsstandpunkt, som paa ingen Maade udelukker, at Kongen ved at fatte sin endelige Beslutning tager alt det Hensyn til Althingets Raad, som han paa nogen Maade finder forvarligt. Derimod kan Rigsdagen ikke give Afstald paa den Ret selv at vaaage over, at denne Forsatningslov ikke kommer til at indeholde Noget, som er i Strid med det danske Riges Ret, saa at Loven altsaa ikke kan træde i Kraft, forinden Rigsdagen dertil har givet sit Samtykke. Dette er i Tanken det Samme, som er tilfaldet ved Regjeringsudkastets § 4; men naar dette Samtykke derefter kun vilde blive givet indtveete, — omtrent som det i sin Tid, under ganske andre statsretlige Forhold og under en heelt forskjellig politisk Situation, skete med Mon-